

OTT USLUGE: PRIJETNJA ILI POSLOVNA PRILIKA ZA OPERATORE?

TEKST: *Željko Popović*
FOTO: iz *Ericssonove* arhive

Pojam OTT (*Over-the-top*) odnosi se na raspon usluga koje se natječu s temeljnim uslugama telekom operatora, a isporučuju se preko otvorenog interneta, čime se zaobilazi operatorska infrastruktura pružanja usluga i naplata usluge.

POGODNOSTI OTT USLUGA

Povećana penetracija pametnih telefona i mobilnog širokopojasnog pristupa, posebice u razvijenim zemljama Europe omogućila je korištenje aplikacija mobilnog VoIP-a i trenutnog poručivanja (instant message) kao što su Skype, Viber, WhatsApp, iMessage i dr. Zahvaljujući popularnosti tarifnih paketa za neograničeni podatkovni promet, OTT komunikacijske aplikacije su za krajnje korisnike mnogo jeftinije odnosno besplatne. Poslovni model pružatelja OTT usluga se bitno razlikuje od postojećih poslovnih modela telekom operatora u tome što se najveći dio prihoda ne ostvaruje izravno od korisnika nego od trećih strana. Jedan od pokretača tržišta OTT komunikacijskih usluga je i poboljšanje korisničkog iskustva (QoE) i pogodnost korištenja OTT usluga. Nekoliko OTT pružatelja usluga je znatno povećalo bazu korisnika upravo zbog bogatijeg korisničkog iskustva (WhatsApp, Skype).

POKRETAČ JE SMARTPHONE

Mnogi korisnici aplikacijama temeljenim na IP protokolu zamjenjuju postojeće

operatorske usluge. Prema istraživanju Analysys Mason, oko 20% VoIP korisnika provodi više vremena koristeći mobilne VoIP aplikacije nego tradicionalne govorne mobilne usluge, a 5% korisnika VoIP-a uopće više ne koristi tradicionalne govorne usluge. Porast korištenja OTT usluga je naročito snažan u zemljama koje imaju veliku penetraciju pametnih telefona. Predviđanja su da će u sljedećih pet godina u zapadnoj Europi porasti penetracija pametnih telefona za duplo i doseći preko 70% od ukupnog broja mobilnih telefona.

PAD PRIHODA OD SMS-A

Već dulje vrijeme tekstualne poruke (SMS) su siguran izvor prihoda za mobilne operatore, a trenutno predstavljaju do 20% od ukupnih prihoda. U zadnje vrijeme OTT usluge smanjuju operatorima prihod od SMS-a. S rastom uporabe ovih usluga, posebice onih orijentiranih na razmjenu SMS-a, počelo je padati njihovo korištenje. Stoga su ove usluge postale ozbiljan problem za mobilne operatore zbog negativnog utjecaja koji mogu imati na broj SMS i MMS poruka, a time i prihod.

POTEZI OPERATORA

Operatori na prijetnje OTT pružatelja usluga odgovaraju na više načina. Prema istraživanju tvrtke Arthur D. Little tradicionalni operatori blokiraju OTT usluge, do 13% na razvijenim tržištima, a do 40% na tržištima u razvoju. Iako ova mjera predstavlja nastojanje operatora da spriječi pad prihoda od OTT pružatelja usluga, dugoročno je neodrživa jer predstavlja nove prijetnje za operatore. Naime, poboljšava se pozicija alternativnih operatora koji ne blokiraju OTT usluge. Također, zadire u pitanje neutralnosti interneta i dovodi do opasnosti da se regulira od strane regulatora. U pojedinim članicama Europske unije već sada je zabranjeno blokirati internetske usluge. Neki operatori pak nude određeni broj ili neograničeni broj SMS poruka u tarifnim paketima, što rezultira padom cijene po SMS-u, a time i padom ukupnog prihoda pa je jasno da su promjene u strukturama tarifiranja isto kratkoročna rješenja u suzbijanju prijetnji od OTT usluga.

Jedna od dugoročnih strategija koje razmatraju operatori u suzbijanju prijetnji od OTT igrača je investiranje u rješenja vlastitih komunikacijskih usluga koje su konkurentne OTT uslugama.

RCSe (*Rich Communication Suite-Enhanced*) je skup novih komunikacijskih usluga za poboljšanje tradicionalnih komunikacija. Ključne značajke su trenutno poručivanje, dijeljenje video zapisa i prijenos datoteka, s bilo kojeg uređaja i s bilo koje mobilne mreže. Današnje OTT usluge često nisu interoperabilne i ograničene su unutar istog OTT pružatelja usluga. RCSe omogućuje interoperabilnost jer usluga koristi telefonski broj kao identitet korisnika. Operatorima omogućuje bolje pozicioniranje u segmentu komunikacijskih usluga i nove mogućnosti izvora prihoda.